

Sygn. akt III Ca 1469/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2017 r. w Gliwicach na rozprawie sprawy

z powództwa (...) w G.

przeciwko H. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 22 marca 2017 r., sygn. akt I C 1012/16

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten sposób, że nie obciąża pozwanego kosztami procesu;**
- 2. oddala apelację w pozostałej części;**
- 3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Andrzej Dyrda SSO Magdalena Balion – Hajduk

UZASADNIENIE

(...) w G. wniosła w dniu 18 lutego 2016 roku pozew przeciwko H. S. o zapłatę kwoty 12.756,42 zł z odsetkami umownymi naliczanymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, nie wyższej jednak niż dwukrotność sumy stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że w ramach swojej działalności udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 28.0000 zł na podstawie umowy z dnia 27 sierpnia 2015 roku. Powódka wskazała, że w dniu 28 sierpnia 2015 roku pozwany złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy oraz zobowiązał się do zwrotu udzielonej pożyczki do dnia 28 września 2015 roku, czego jednak nie uczynił. Na wysokość zadłużenia pozwanego składa się suma kwoty 12.209,83 zł tytułem kapitału pożyczki oraz kwota 555,59 zł tytułem odsetek karnych naliczonych do dnia wniesienia pozwu, wynikających

z zaległości w spłacie rat pożyczki oraz naliczonych od kwoty całego niespłaconego kapitału pożyczki od dnia następującego po dniu wymagalności i zwykłych, naliczanych zgodnie z treścią umowy.

8 marca 2016 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzając na rzecz powódki kwotę 12.765,42 zł z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, nie wyższej jednak niż dwukrotność stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 18 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.776,75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwany wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz wszystkich kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 27 sierpnia 2015 roku zawarł z powódką umowę pożyczki nr (...). Całkowita kwota pożyczki wynosiła 28.000 zł przy czym z kwoty tej dokonano potrąceń:

- a) 4.480 zł - na poczet opłaty przygotowawczej za rozpatrzenie wniosku;
- b) 2.963,52 zł - na wpłatę jednorazowej składki na ubezpieczenie (...)płatną z góry za cały okres umowy;
- c) 40 zł - na poczet opłaty przygotowawczej za rozpatrzenie wniosku;
- d) 5.259 zł - na poczet spłaty całkowitej kredytu w Banku (...);
- e) 15,78 zł - na poczet prowizji od przelewów na konta wewnętrzne;
- f) 12.144,69 zł - na poczet spłaty całkowitej pożyczki nr (...).

Pozwany wskazał, że po dokonaniu wskazanych powyżej potrąceń, do dyspozycji pozwanego pozostała kwota 3.079,01 zł. Pozwany wskazał, że w dniu 28 sierpnia 2015 roku, złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy pożyczki dokonując równocześnie wpłaty w wysokości 3.100 zł tytułem zwrotu wypłaconej kwoty pożyczki. W dniu 10 września 2015 roku pozwany wykonał na rzecz powódki przelew w łącznej kwocie 5.259 zł tytułem zwrotu spłaty na rzecz Banku (...), dokonanej z kwoty udzielonej pożyczki. Z tych też względów zakwestionował twierdzenia powódki, że w związku z odstąpieniem od tej umowy, pozwany powinien zwrócić jeszcze kwotę 19.706,14 zł.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 22 marca 2017r. zasądził od pozwanego H. S. na rzecz powoda(...) w G. kwotę 12.505,48 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 lutego 2016 roku do dnia zapłaty oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Sąd nadto kosztami postępowania obciążył pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.456 zł, w tym 4.800 zł, tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że w dniu 30 września 2014 roku pozwany H. S. zawarł ze (...) w G. umowę pożyczki konsumenckiej nr (...) na kwotę 15.100,00 zł. W dniu 27 sierpnia 2015 roku do spłaty z tytułu tejże umowy pozostała mu kwota 12.144,69 zł.

W dniu 27 sierpnia 2015 roku pozwany H. S. zawarł ze (...) w G. umowę pożyczki konsumenckiej nr (...) na kwotę 28.000,00 zł.

W punkcie 26 umowy wskazano, że w razie odstąpienia od umowy i w razie niedokonania zwrotu środków przez pożyczkobiorcę, powódka będzie naliczała od niezwróconego kapitału odsetki za opóźnienie według stopy procentowej, o jakiej mowa w punkcie 21 umowy. Tymczasem pkt 21 umowy przewidywał oprocentowanie od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym.

Zgodnie z dyspozycją pozwanego z dnia 27 sierpnia 2015 roku kwota 28.000,00 zł została przekazana na indywidualny rachunek pozwanego – IKS. Zgodnie z kolejnymi dyspozycjami pozwanego z dnia 27 sierpnia 2015 roku kwota

12.144,69 zł została przekazana na spłatę całkowitą pożyczki nr (...), a kwota 5.259,00 zł została przekazana poczet spłaty kredytu w (...)Banku. Pozwanemu wypłacono kwotę 3.100 zł.

W dniu 28 sierpnia 2015 roku pozwany odstąpił od umowy pożyczki nr (...) i zwrócił powódce wypłaconą kwotę 3.100,00 zł. Pozwany złożył też dyspozycje w (...)Bank, na podstawie których na rachunek powódki zwrócono kwotę 5.259,00 zł. Dokonał również wpłat na łączną kwotę 3,55 zł.

Pismem z dnia 7 grudnia 2015 roku pozwany zwrócił się do powódki z żądaniem „przywrócenia stanu pożyczkowego zobowiązania nr (...)” sprzed chwili zawarcia umowy pożyczki nr (...), jednak powódka odmówiła jego żądaniu i zażądała zwrotu całej kwoty przekazanej na spłatę pożyczki nr (...).

Odsetki ustawowe od kwoty 12.144,69 zł za okres od 28 września 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku (8% rocznie) wynoszą 250,21 zł, a odsetki ustawowe za opóźnienie od tej kwoty za okres od 1 stycznia 2016 roku do 18 lutego 2016 roku (7% rocznie) wynoszą 114,13 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Sąd przytaczając treść art. 53 ust. 1 oraz art. 54 ust. 1, 2 i 4 i art. 55 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2014 r., poz. 1497) stwierdził, że pozwany skutecznie odstąpił od umowy nr (...)/2015z dnia 27 sierpnia 2015 roku.

Sąd wskazał, że z materiału dowodowego wynika, iż w dniu zawarcia umowy pożyczki nr (...) na rachunek pozwanego przekazano, zgodnie z jego dyspozycją, całą kwotę pożyczki 28.000 zł. Sąd wskazał, że w tej samej dacie pozwany wydał dyspozycje, zgodnie z którymi z jego rachunku przekazano na inne rachunki łącznie kwotę 17.403,69 zł (12.144,69 zł, 2.750 zł i 2.509 zł) i wypłacono mu kwotę 3.100 zł. Sąd uznał, że pozwany pobrał z tytułu pożyczki nr (...) łącznie kwotę 20.503,69 zł, którą rozdysponował według własnego uznania (zgodnie z art. 54 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim powódka nie może obciążać pozwanej jakimikolwiek prowizjami, w tym prowizją).

Sąd nie zgodził się z pozwanym, iż nie wydał dyspozycji przelewu kwoty 12.144,69 zł na spłatę pożyczki nr (...) albowiem na dyspozycji tej widnieje jego podpis.

Sąd wskazał, że po odstąpieniu od umowy pozwany zwrócił powódce łącznie kwotę 8.359 zł, a więc do zwrotu pozostała mu jeszcze kwota 12.144,69 zł, przekazana przez pozwanego na spłatę wcześniejszej pożyczki u powódki. Sąd uznał, że pozwany kwotę tę przyjął i powinien się liczyć z obowiązkiem jej zwrotu, odstępując od umowy pożyczki po dniu przekazania mu tych środków i po dniu ich rozdysponowania przez pozwanego.

W ocenie Sądu pozwany miał świadomość tego obowiązku, skoro po odstąpieniu od umowy pożyczki zwrócił powódce wypłaconą kwotę 3.100 zł oraz wydał dyspozycje zwrotu przez bank (...) kwot 2.750 zł i 2.509 zł na rachunek powódki, wobec odstąpienia od przedmiotowej umowy pożyczki. Sąd wskazał, że pozwany jedynie w zakresie kwoty 12.144,69 zł przeznaczonej na spłatę pożyczki nr (...) zaniechał zwrotu tej kwoty powódce, a którą zobowiązany był zwrócić powódce na podstawie art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim.

W dalszej części Sąd wskazał, że żądaniem pozwu objęta była również kwota 555,59 zł tytułem odsetek umownych naliczonych przez powódkę od kwoty niespłaconego kapitału pożyczki od dnia 28 września 2015 roku do dnia 18 lutego 2016 roku. Sąd nie podzielił twierdzeń powódki, iż należą jej się odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym. Sąd, wskazał, że zgodnie z art. 395 § 2 k.c. w razie wykonania prawa odstąpienia umowa uważana jest za niezawartą, a tym samym strony nie są związane jej postanowieniami i jedynym ich obowiązkiem jest obowiązek zwrotu kwot określonych w art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Sąd uznał, że powódce przysługuje jedynie uprawnienie do żądania odsetek ustawowych (od 28 września 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku) i ustawowych za opóźnienie (od 31 stycznia 2016 roku do 18 lutego 2016 roku), które naliczone od kwoty 12.144,69 zł, wynoszą łącznie kwotę 364,34 zł, zgodnie z art. 481 § 1 i 2 k.c.

Kwota świadczenia głównego i odsetkowego została pomniejszona o kwotę 3,55 zł tytułem wpłat dokonanych przez pozwanego w dniu 1 października 2015 roku i 8 października 2015 roku.

O odsetkach od zasądzonej kwoty 12.505,48 zł Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. od dnia następnego po dniu wniesienia pozwu

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 § 1 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości.

Zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwą ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, skutkujące błędnym przyjęciem, że pozwany zobowiązany jest do zwrotu na rzecz powódki kwoty 12.144,69 zł.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego wszystkich kosztów postępowania, z uwzględnieniem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie powódki przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w większości mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Przewidziane art. 233 k.p.c., ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012r. III AUa 620/12). Stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Z tych względów za niewystarczające należy uznać przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd (Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Jeżeli zatem Sąd, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, co ma miejsce w niniejszej sprawie, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 8 lutego 2012r. (I ACa 1404/11), z dnia 14 marca 2012r. (I ACa 160/12), z dnia 29 lutego 2012r. (I ACa 99/12); a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2012r. VI ACa 31/12; i wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 grudnia 2015r., III AUa 1030/15; a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 czerwca 2015r. I ACa 221/15).

Nie można również pominąć, iż same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy

do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 347/11).

Pozwany tymczasem w apelacji nie wskazuje uchybienia przez Sąd I instancji regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów.

Stawiane tymczasem Sądowi Rejonowemu zarzuty stanowią wyłącznie polemikę z oceną dowodów poczynioną przez Sąd Rejonowy, która nie tylko została dokonana w sposób wyczerpujący, ale też w żaden sposób nie narusza dyspozycji z art. 233 k.p.c. a w konsekwencji również art. 227 k.p.c., który uprawnia sąd meriti do selekcji środków dowodowych zaferowanych przez strony.

Wbrew również twierdzeniom strony pozwanej powódka, zgodnie z art. 6 k.c., wykazała zasadność dochodzonego przez siebie roszczenia, co jednoznacznie wynika z dowodów przeprowadzonych w toku postępowania, a wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Z tych też względów należało uznać, że stawiany zarzut stanowi wyłącznie rozszerzenie polemiki w zakresie zarzutu z art. 233 k.p.c.

Wskazać zatem należy, że dnia 27 sierpnia 2015 roku powódka zawarła z pozwanym umowę pożyczki na podstawie której udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 28.000 zł. Jak wynika z umowy pożyczki (pkt 7), kwota ta miała zostać przekazana na wskazany przez pozwanego rachunek bankowy w dniu 27 sierpnia 2015r.

W tym samym dniu pozwany złożył dyspozycję przelewu kwoty 12.144,69 zł na wskazany przez pozwanego rachunek celem spłaty całości zadłużenia (k. 56). Nadto dyspozycją wypłaty z tego samego dnia pozwany złożył dyspozycję przelewu kwoty 28.000 zł na rachunek bankowy (...) zatem wskazany w pkt 7 umowy. (k. 57).

Jak wynika z zestawienia operacji na rachunku pozwanego (k. 58) kwota pożyczki została przelana na jego konto. Również dyspozycja przelewu kwoty 12.144,69 zł została wykonana z konta pozwanego. Pozwany nadto dokonał zlecenia przelewu kwoty 4.480 zł (opłaty za prowizje) oraz kwoty 2.963,52 zł (spłata zobowiązań ubezpieczenie nr 3), oraz 2.750 zł i 2.509 na spłatę zobowiązań w (...)Bank.

Z konta pozwanego pobrano również prowizje w kwocie 40 tytułem opłaty przygotowawczej jak również prowizji na łączną kwotę 15,78 zł z tytułu zleconych przelewów.

Łącznie, w dniu 27 sierpnia 2015r. pozwany dokonał przelewów oraz pobrano prowizję na łączną kwotę 24.902,99 zł a środki te zostały rozdysponowane z przyznanej pozwanemu pożyczki. Niemniej jednak, jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, wobec odstąpienia przez pozwanego od umowy pożyczki, suma pożyczki do której zwrotu był zobowiązany wyniosła wyłącznie 20.503,69 zł.

Z wyciągu zleceń płatniczych od dnia 27 sierpnia 2015r. do 17 sierpnia 2016r. (k. 60) wynika, że pozwany dokonał zwrotu następujących kwot. W dniu 28 sierpnia 2015r. – 3.100 zł, w dniu 10 września 2015r. kwoty 2.509 zł i kwoty 2.750 zł. Łącznie zatem zwrócił on 8.359 zł. Różnica pomiędzy środkami udzielonymi do dyspozycji pozwanego a kwotą zwróconą wyniosła zatem 12.144,69 zł. Kwotę tą, wobec skorzystania przez niego z prawa odstąpienia od umowy kredytu konsumenckiego na kwotę 28.000 zł, winien on zwrócić stronie powodowej, zgodnie z zasadami rozliczania tego kredytu wynikającymi z art. 54 i 55 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2014 r., poz. 1497). Pozwany tymczasem nie przedłożył żadnych dowodów wskazujących, że w tym zakresie obowiązek został przez niego spełniony, w związku z czym roszczenie o tą kwotę, było uzasadnione, a wobec stwierdzenia wymagalności świadczenia w dniu 28 września 2015r., co ma swoje oparcie w art. 54 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim, również rozstrzygnięcie o odsetkach było uzasadnione.

Sąd Okręgowy w pełni podziela również w pełni rozważania Sądu I instancji co do zakresu (wysokości) roszczenia odsetkowego.

Niemniej jednak, wobec sytuacji materialnej pozwanego jak również jego stanu zdrowia, niezasadne było obciążenie pozwanego kosztami procesu, w związku z czym, stosując art. 102 k.p.c., Sąd Okręgowy uznał, że wskazane okoliczności stanowiły szczególnie uzasadniony wypadek.

Powyzsza zasada nie mogła zostać jednak uwzględniona w rozstrzygnięciu o kosztach postępowania odwoławczego albowiem Sąd I instancji, niezwykle precyzyjnie dokonał wszelkich wyliczeń, które pozwoliły pozwanemu na zweryfikowanie swojego stanowiska, tym bardziej, że pozwany zakwestionował jedynie ocenę dowodów.

Z tych względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., w zakresie zmieniającym zaskarżony wyrok, oraz oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z **art. 99 k.p.c. i** art. 391 § 1 k.p.c.

Koszty te ustalono na podstawie § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 poz. 1804 z późniejszymi zmianami) w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016r.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Andrzej Dyrda SSO Magdalena Balion - Hajduk